Sygn. akt II C 250/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie – II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Sylwia Urbańska

Protokolant: sekr. sąd. Wioletta Powała

po rozpoznaniu w dniu 08 października 2013 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa ***Z. N. (1) i C. N.***

przeciwko ***Skarbowi Państwa – Ministrowi (...)***

o zapłatę kwoty 1.125.000,00 zł

I. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Ministra (...) solidarnie na rzecz powodów Z. N. (1)i C. N.kwotę 760.000,00 zł (siedemset sześćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 08 października 2013 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. ustala, że powodowie ponoszą koszty procesu w 83 % a pozwany w 17 %, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt II C 250/09

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 18 lipca 2008 r. powodowie Z.i C. N.wnieśli o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra (...)(pierwotnie Ministra (...)) kwoty 4.500.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od daty wydania wyroku do dnia zapłaty. Uzasadniając żądanie pozwu powodowie wskazali, iż dochodzą zapłaty odszkodowania w oparciu o prawa i roszczenia, które przeszły na nich w drodze czynności cywilnoprawnych od spadkobierców byłych właścicieli nieruchomości położonej w W.przy ul. (...)(dawniej ul. (...)), z tytułu odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego za szkodę, jaką wywołały decyzje administracyjne dotyczące tej nieruchomości, tj. orzeczenie (...)z dnia 21 marca 1957 r. oraz orzeczenie Ministra (...)z dnia 28 kwietnia 1958 r., odmawiające dotychczasowym właścicielom prawa własności czasowej do tej nieruchomości. Powodowie podnieśli, iż Minister (...)decyzją z dnia 7 lipca 2005 r. nr (...)stwierdził, iż wskazane na wstępie decyzje administracyjne w części dotyczącej nieruchomości stanowiącej działkę nr (...)z obrębu (...)wydane zostały z naruszeniem prawa, stwierdzając przy tym ich nieważność w pozostałej części. Przed tą datą prawo użytkowania wieczystego do tej części nieruchomości ustanowione jednak zostało już na rzecz osoby trzeciej, a tym samym zaistniały stan faktyczny uniemożliwia powodom realizację ich uprawnień do dysponowania przedmiotową nieruchomością.

Powodowie wnieśli o zasądzenie odszkodowania za szkodę, jaką wywołała pierwotna decyzja administracyjna, odmawiająca prawa własności czasowej (użytkowania wieczystego) wskazanej wyżej nieruchomości.

W trakcie procesu powodowie modyfikowali żądanie pozwu.

W piśmie z dnia 2 listopada 2010 r. powodowie cofnęli częściowo pozew co do żądania zapłaty kwoty 3.375.000,00 zł, dochodząc solidarnie zapłaty na ich rzecz odszkodowania w wysokości 1.125.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania wyroku, wskazując, iż zgodnie z zawartymi umowami przysługuje im odszkodowanie w związku z utratą prawa własności czasowej przedmiotowej nieruchomości w udziale ¼.

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2010 r. Sąd częściowo umorzył postępowanie w zakresie żądania zapłaty odszkodowania ponad kwotę 1.125.000,00 zł. (pismo z dnia 2.11.2010 r. – k. 78 – 81, postanowienie z dnia 12 listopada 2010 r. – k. 119).

Ostatecznie, zajmując stanowisko przed zamknięciem rozprawy, powodowie wnosili o zasądzenie solidarnie na ich rzecz odszkodowania w wysokości 760.000,00 zł, cofając jednocześnie pozew w pozostałym zakresie bez zrzeczenia się roszczenia, domagając się także odsetek ustawowych od tej kwoty od daty doręczenia pozwanemu odpisu opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego oraz zasądzenie kosztów postępowania (pismo procesowe z dnia 6 czerwca 2013 r. – k. 441 - 442).

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra (...), zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Wnosząc o oddalenie powództwa pozwany podniósł przy tym zarzut przedawnienia roszczenia, zarówno w wypadku dochodzenia tych roszczeń na podstawie art. 417^1 kc, jak i w sytuacji ich oparcia na przepisie art. 160 kpa. Zdaniem pozwanego w pierwszym wypadku bieg 10-letniego terminu przedawnienia rozpoczął się wraz z wydaniem decyzji z dnia 28 kwietnia 1958 r., w drugim zaś, trzyletni termin przedawnienia tego rodzaju roszczeń rozpoczął się wraz z wydaniem decyzji ostatecznej z dnia 8 lipca 2005 r., co przy pozwie wniesionym w dniu 18 lipca 2008 r. przesądza o przedawnieniu dochodzonym nim roszczeń.

Pozwany podnosił także niewykazanie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, w sytuacji braku wykazania by na skutek wadliwej decyzji poniosła szkodę, a także niewykazania wysokości tej szkody i związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanego, a szkodą. Podniósł także przedwczesność powództwa w sytuacji niewyczerpywania przez powodów przesłanek dekretowych określonych art. 7 dekretu (...) w zakresie wystąpienia o nieruchomość zamienną, w razie oddalenia wniosku o przyznanie prawa własności czasowej, oraz braku decyzji odmownej co do ustanowienia prawa użytkowania wieczystego spornej części nieruchomości, przy jednoczesnym braku określenia jej powierzchni, wchodzącej obecnie w skład działki ewidencyjnej (...). (odpowiedź na pozew k. 121 – 134, k. 236 – 242).

Zajmując ostateczne stanowisko w sprawie, powodowie podtrzymali żądanie pozwu co do zapłaty na ich rzecz solidarnie odszkodowania w wysokości 760.000,00 zł, pozwany wnosił zaś konsekwentnie o oddalenie powództwa, nie wyrażając przy tym zgody na cofnięcie pozwu bez zrzeczenia roszczenia w zakresie kwoty przewyższającej dochodzoną ostatecznie przez powodów (stanowisko stron – protokół rozprawy z dnia 8 października 2013 r.– k.468, pismo procesowe z dnia 25 września 2013 r. – k. 463 - 466)

<u>Sąd ustalił następujący stan faktyczny:</u>

Nieruchomość położona w W.przy ulicy (...)(obecnie (...)), o łącznej powierzchni 856 m^2, oznaczona nr (...), stanowiła współwłasność: A. H. (1)oraz jej córek – A., B.i E. H.– w równych między nimi częściach co do 2/8 części; co do 3/8 części nieruchomości – Z. D.primo voto J.oraz M. W.– co do pozostałej 3/8 części.

Nieruchomość została objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279).

Wniosek dotychczasowych właścicieli o przyznanie im prawa własności czasowej do przedmiotowej nieruchomości, złożony przez ich pełnomocnika w trybie art. 7 ust. 1 przywołanego dekretu w dniu 12 maja 1948 r., został rozpoznany negatywnie.

Orzeczeniem administracyjnym Nr (...)z dnia 21 marca 1957 r. (...)odmówiło przyznania dotychczasowym właścicielom prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości (...)położonej przy ul. (...)ozn. nr (...), stwierdzając w następstwie jej przejście na własność Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego teren nieruchomości jest przeznaczony pod społeczne budownictwo mieszkaniowe, a w tej sytuacji nie można pogodzić korzystania z gruntu przez dotychczasowych właścicieli z przeznaczeniem terenu wg opracowywanego planu zagospodarowania przestrzennego.

Pełnomocnik właścicieli wniósł odwołanie od orzeczenia odmawiającego przyznania prawa własności czasowej, jednak Minister (...)po rozpoznaniu odwołania stron, decyzją z dnia 28 kwietnia 1958 r. Nr (...)utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie (...)z dnia 21 marca 1957 r. (zaświadczenie Sądu Rejonowego (...)z dna 26 października 2004 r. – k. 84 – 87, zaświadczenie z Wydziału (...)Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 października 1945 r. – k. 106, wniosek pełnomocnika byłych właścicieli z dnia 12 maja 1948 r. – k. 104, orzeczenie administracyjne z dnia 21 marca 1957 r. – k. 108, orzeczenie administracyjne z dnia 27 lipca 1957 r. – k. 109, decyzja nr (...)z dnia 28 kwietnia 1958 r. - k. 110).

Z dniem 21 listopada 1945 r. (wejście w życie „dekretu (...)" – art. 1) nieruchomość przeszła na własność gminy(...), a z chwilą likwidacji gmin (1950 r.) stała się własnością Skarbu Państwa. Na komunalizacji mienia z dniem 27 maja 1990 r., a następnie na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju m. st. Warszawy (Dz.U. Nr 41, poz. 361 ze zm.) – grunt stał się własnością (...).

Obecnie w skład dawnej nieruchomości (...)położonej przy ul. (...)(obecnie ul. (...)) oznaczonej nr (...) wchodzą:

- część działki ewidencyjnej nr (...)z obrębu (...)(własność komunalna);

- część działki ewidencyjnej nr (...)z obrębu (...)(własność komunalna);

- część działki ewidencyjnej nr (...)z obrębu (...)(własność komunalna);

- część działki ewidencyjnej nr (...)z obrębu (...)(własność komunalna pozostająca obecnie w użytkowaniu wieczystym Bankowego Funduszu Gwarancyjnego).

Jeszcze w roku 1997, umową z dnia 20 lutego 1997 r., grunt położony przy ul. (...), oznaczony jako działka ewidencyjna (...)z obrębu (...), w skład którego wchodzi część dawnej nieruchomości przy ul. (...)(obecnie ul. (...)) ozn. nr (...), ustanowione zostało prawo użytkowania wieczystego na rzecz (...) sp. z o.o., przy czym prawo to zostało następnie przez tę spółkę zbyte umową z dnia 19 stycznia 2000 r. na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Krąg dotychczasowych współwłaścicieli nieruchomości oraz ich następców prawnych uległ w tym okresie zmianie.

A. H. (2)zmarła w dniu 10 października 1985 r., zaś spadek po niej zgodnie z postanowieniem Sadu Rejonowego (...)z dnia 21 stycznia 1994 r. sygn. I Ns 252/92/S nabyły z mocy ustawy jej córki: A. Ż. (1), B. S.oraz E. M..

Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego (...)z dnia 18 czerwca 2004 r. sygn. I Ns 247/04/K, spadek po zmarłej w dniu 21 lutego 1996 r. E. M.nabyli na podstawie ustawy mąż J. M. (1)i syn J. M. (2).

Spadek po zmarłej w dniu 28 lutego 1947 r. Z. D.na mocy ustawy nabyły córki K. W.i T. D., przy czym po zmarłej w dniu 8 grudnia 1990 r. K. W.spadek z mocy ustawy zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego (...)z dnia 25 września 2000 r. sygn., I Ns 1174/00 nabył syn W. W..

Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Sopocie z dnia 25 czerwca 2001 r. sygn. I Ns 275/01, spadek po zmarłej w dniu 21 września 1977 r. M. H. z d. W. na podstawie ustawy nabyli mąż T. H. i córka E. W., przy czym ta ostatnia z mocy ustawy nabyła także całości spadek po zmarłym w dniu 8 września 1980 r. ojcu – T. H..

Następcami prawnymi dotychczasowych współwłaścicieli przedmiotowej nieruchomości stali się zatem A. Ż. (2), B. S., J. M. (1), J. M. (2), T. D., W. W. i E. W..

B. S.oraz J. M. (2), działając w imieniu własnym, jak i w oparciu o udzielone pełnomocnictwa także na rzecz A. Ż. (2)oraz J. M. (1), aktem notarialnym sporządzonym w dniu 5 grudnia 2012 r., Rep. A nr (...), zawarli umowę przedwstępną z M. T., zgodnie z którą zobowiązali się w terminie do dnia 31 grudnia 2011 r. sprzedać całe przysługujące im udziały w prawach i roszczeniach wynikających z art. 7 ust. 1 „dekretu (...)" – o ustanowienie prawa użytkowania, względnie wszelkie prawa i roszczenia przysługujące im z innego tytułu, w tym wszelkie prawa i roszczenia przysługujące im na podstawie działu lub zrzeczeń uzyskanych od innych osób posiadających takie uprawnienia, względnie prawo do odszkodowania z jakiegokolwiek tytułu – w odniesieniu do nieruchomości położonej w W.przy ul. (...), oznaczonej jako „(...) Nr (...)inw. (...)" za łączną cenę 40.000,00 zł.

W dniu 13 września 2004 r. następcy prawni byłych współwłaścicieli wystąpili z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji Ministerstwa (...)z dnia 28 kwietnia 1958 r. Nr (...)oraz utrzymanego tą decyzją w mocy orzeczenia administracyjnego (...)z dnia 21 marca 1957 r. Nr (...). Spadkobiercy udzielili również aktem notarialnym Rep. A Nr (...)z dnia 05 grudnia 2002 r., pełnomocnictwa M. T.obejmującego m.in. upoważnienie do zawarcia w ich imieniu umowy sprzedaży w wykonaniu umowy przedwstępnej.

Decyzją (...)z dnia 7 lipca 2005 r. Minister (...)stwierdził na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 kpc, art. 157 § 1 i § 2 oraz art. 158 § 1 kpa, że decyzja Ministra (...)z dnia 28 kwietnia 1958 r. oraz orzeczenie administracyjne (...)z dnia 21 marca 1957 r. w części nieruchomości stanowiącej obecnie działkę nr (...)z obrębu (...)wydane zostały z naruszeniem prawa, a w pozostałej zaś części stwierdził ich nieważność.

W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, iż na nieruchomości znajdował się stary, pięciokondygnacyjny budynek o konstrukcji murowanej i drewnianych stropach, który uległ zniszczeniu podczas działań wojennych. Po Powstaniu (...)znajdujące się na tej posesji budynki nie nadawały się do odbudowy, gdyż były całkowicie spalone, w roku 1946 budynek frontowy i oficyny zostały rozebrane do parteru. Badane w trybie nadzoru obie zaskarżone decyzje, a więc zarówno decyzja Ministra (...)z dnia 28 kwietnia 1958 r. oraz utrzymane nią w mocy orzeczenie administracyjne (...)z dnia 21 marca 1957 r., odmawiające dotychczasowym właścicielom prawa własności czasowej z uwagi na przeznaczenie nieruchomości pod społeczne budownictwo mieszkaniowe zostały wydane z rażącym naruszeniem przepisu art. 7 ust. 2 dekretu (...), ponieważ odmowa przyznania praw dawnych właścicielom nie została poprzedzona jakimkolwiek wyjaśnieniem i ustaleniem, czy korzystanie z gruntu jest rzeczywiście sprzeczne z jego przeznaczeniem w ówczesnym planie zagospodarowania przestrzennego.

W decyzji nadzorczej z (...)stwierdzono jednocześnie, analizując kwestię wywołania zaskarżonymi decyzjami z roku 1957 i 1958 nieodwracalnych skutków prawnych, że w skład dawnej nieruchomości (...)położonej przy ul. (...)ozn. nr (...)wchodzi m.in. część działki ewidencyjnej nr (...), będącej wprawdzie własnością komunalną, jednakże w stosunku do której ustanowiono następnie w roku 1997 prawo użytkowania wieczystego na rzecz osoby trzeciej, zbyte w dalszej kolejności na rzecz jeszcze innego podmiotu.

W odniesieniu zatem do tej części nieruchomości, tj. do działki ewidencyjnej nr (...) zawarcie tych umów powoduje, że powrót do poprzedniego stanu prawnego w drodze administracyjnoprawnej nie jest możliwy.

Organ uznał zatem na podstawie art. 158 § 2 kpa, iż oba zaskarżone orzeczenia administracyjne z dnia 28 kwietnia 1958 r. i z dnia 21 marca 1957 r. w części nieruchomości stanowiącej obecnie działkę nr (...)z obrębu (...)zostały wydane z naruszeniem prawa, przy czym nie mogą zostać wycofane z obrotu prawnego, poprzez stwierdzenie ich nieważności, z uwagi na wystąpienie nieodwracalnych skutków prawnych w rozumieniu art. 156 § 2 kpa.

Odpis tej decyzji został doręczony pełnomocnikowi wnioskodawców w dniu 18 lipca 2005 r. (postanowienia spadkowe – k. 91 – 95, umowa przedwstępna Rep. A nr (...)z dnia 05 grudnia 2002 r. – k. 88 – 90, pełnomocnictwo z dnia 05 grudnia 2002 r. – k. 96 – 97, decyzja Ministra(...)Nr (...)z dnia 7 lipca 2005 r. – k. 111 – 115, zwrotne potwierdzenia – k. 298 – 299).

Przysługujące B. S., A. Ż. (2), J. M. (2)i J. M. (1)jako spadkobiercom dawnych właścicieli, udziały w prawach i roszczeniach do odszkodowania z tytułu wydania decyzji administracyjnych z dnia 21 marca 1957 r. oraz 28 kwietnia 1958 r., odmawiających prawa własności czasowej dotychczasowym właścicielom do nieruchomości przy ul. (...)(obecnie (...)) w W., w części nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...)z obrębu (...)), zostały ostatecznie zbyte na rzecz M. T.na podstawie umowy z dnia 9 czerwca 2008 r.

Umową sprzedaży zawartą w dniu 26 czerwca 2008 r. M. T., powołując się na przysługujące jej zgodnie z umową sprzedaży udziały w prawach i roszczeniach do odszkodowania sprzedała przysługujący jej udział w wysokości 2/8 części w prawach i roszczeniach do odszkodowania Z. i C. małżonkom N. za cenę 10.000,00 zł (umowa sprzedaży z dnia 9 czerwca 2008 r. – k. 100 – 103, umowa sprzedaży z dnia 26 czerwca 2008 r. – k. 98 – 99)

Nabyte przez C. N. i Z. N. (1) roszczenia, we wskazanym wyżej udziale, odnosiły się do ewentualnego odszkodowania za część nieruchomości, która stanowi obecnie część działki ewidencyjnej nr (...). Ta część nieruchomości rozdysponowana została na rzecz osób trzecich, wobec oddania gruntu w użytkowanie wieczyste na rzecz (...) sp. z o.o., a ostatecznie prawo to zostało przez spółkę zbyte umową z dnia 19 stycznia 2000 r. na rzecz kolejnego podmiotu.

Analiza dawnych map L.'a sporządzonych w skali 1:250 dla obszaru dawnej ulicy (...)((...)) w kontekście obecnych wyrysów ewidencyjnych oraz obmiarów wskazuje jaka jest faktyczna powierzchnia dawnej nieruchomości oznaczonej nr H. (...), znajdująca się w granicach obecnej działki ewidencyjnej (...)z obrębu (...)i wchodzącej obecnie w skład nieruchomości przy ul. (...). Cała dawna nieruchomość oznaczona nr (...)stanowi obecnie część działek ewidencyjnych nr (...)z obrębu (...). W granicach obecnej działki ewidencyjnej (...)znajduje się zaś 307 m ^{2}, stanowiących uprzednio część nieruchomości oznaczonej nr (...). Powierzchnia ta jest zabudowana obecnie siedmiokondygnacyjnym budynkiem biurowym, brak jest przy tym obowiązującego dla tej nieruchomości planu zagospodarowania przestrzennego (opinia pisemna biegłego M. P.wraz z wyrysami – k. 317- 319, pisemna opinia uzupełniająca – k. 342 – 345, ustane wyjaśnienia opinii - k. 386 – 387).

Wartość rynkowa tej części nieruchomości, tj. 307 m^2 wynosi 3.040.000,00 zł. Taka jest obecna wartość rynkowa prawa użytkowania wieczystego gruntu, równoważna w warunkach stołecznych prawu własności gruntu, według jej stanu na dzień 28 kwietnia 1958 r., a cen aktualnych na datę sporządzania opinii – przy cenie 9.901,00 zł/m^2. (opinia pisemna biegłego J. B. k. 397 – 426)

Nieruchomość została odgruzowana i oczyszczona zgodnie ze zleceniem Dyrekcji (...). Przeprowadzone w ramach tego prace, zrealizowane w okresie pomiędzy 4 listopada a 21 grudnia 1946 r. i obejmowały rozbiórkę murów, stropów, balkonów kamiennych, schodów oraz zabezpieczenie i porządkowanie oraz wywózkę gruzu.

Powyższy stan faktyczny, co do zasady bezsporny pomiędzy stronami, Sąd ustalił w oparciu o kserokopie wskazanych wyżej dokumentów oraz opinie powołanych w tej sprawie biegłych z zakresu geodezji i kartografii – M. P. (2) oraz szacowania nieruchomości – J. B..

Sąd dał wiarę kserokopiom dokumentów urzędowych i prywatnych opierając się na nich jako na dowodach, o których mowa w art. 308 kpc jako, że żadna ze stron nie kwestionowała tak istnienia w/w dokumentów jak i zgodności z oryginałami ich kserokopii złożonych do akt sprawy.

Za podstawę ustaleń należało też przyjąć opinię biegłego M. P. (2), w drugiej wersji. Wyjaśniając sporządzoną opinię na rozprawie biegły wskazał, iż sporządzone w XIX wieku mapy nieruchomości, zważywszy na skalę, w jakiej zostały

sporządzone, są znacznie dokładniejsze od znajdujących się w ewidencji rejestru gruntów wyrysów i przy istniejących, a nadal rozpoznawalnych punktach w terenie, pozwalają na wyliczenie powierzchni z dokładnością do +/-1 m^2.

Uznać należy, iż biegły rzetelnie wykonał opinię, wyczerpująco także wyjaśnił zarówno ostateczny sposób wyliczenia powierzchni, jak i przyczynę, dla której przy wyliczeniu tej powierzchni oparł się na mapach XIX-wiecznych. Opinia ta nie była ostatecznie przez strony kwestionowana.

Za miarodajną dla oceny należało też uznać opinię biegłego J. B.. Ustalając wartość nieruchomości, która w konsekwencji przekłada się na wysokość szkody poniesionej przez byłych właścicieli, z tytułu braku możliwości uzyskania prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, w złożonej opinii biegły wskazał wartość według stanu na datę 28 kwietnia 1958 r. i według cen aktualnych. Podstawy opinii i przyjęta argumentacja oraz wyprowadzone wnioski pozwoliły na przyjęcie tej opinii za podstawę ustaleń.

Strony nie kwestionowały zasadniczych ustaleń zawartych w opinii biegłego, wnosząc jedynie o dokonanie tej wyceny wariantowo, z uwzględnieniem kosztów poniesionych przez pozwanego na odgruzowanie i zabezpieczenie nieruchomości.

Uznać należy, iż biegły rzetelnie wykonał opinię w zakresie, jakiego strony się domagały, wyczerpująco wyjaśnił też zarówno ustaloną wartość nieruchomości, jak i wybór przyjętej metody wyceny. Opinia ta nie była przez strony kwestionowana.

<u>Sąd zważył, co następuje:</u>

Powództwo było częściowo zasadne.

C.i Z. N. (2)dochodzili w tej sprawie zapłaty odszkodowania – w oparciu o prawa i roszczenia, które przeszły na nich w drodze czynności cywilnoprawnych od spadkobierców części byłych współwłaścicieli nieruchomości położonej w W.przy ul. (...)(dawniej ul. (...)), z tytułu odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego Skarbu Państwa – Ministra (...), za szkodę, jaką wywołać miały dotyczące tej nieruchomości decyzje administracyjne, w tym wypadku orzeczenie (...)z dnia 21 marca 1957 r. oraz utrzymujące je w mocy orzeczenie Ministra (...)z dnia 28 kwietnia 1958 r., odmawiające dotychczasowym właścicielom prawa własności czasowej do nieruchomości.

Minister (...)decyzją z dnia 7 lipca 2005 r. nr (...)stwierdził, iż obie wskazane wyżej decyzje administracyjne są nieważne, przy czym w części dotyczącej nieruchomości stanowiącej obecnie działkę nr (...)z obrębu (...)stwierdził iż wydane zostały z naruszeniem prawa, jednakże wywołały nieodwracalne skutki prawne.

Kwestię odpowiedzialności odszkodowawczej organów administracji państwowej za szkodę wyrządzoną decyzją administracyjną reguluje w obecnie obowiązującym stanie prawnym art. 417^1 § 2 kc, który wszedł w życie z dniem 1 września 2004 roku w następstwie uchwalenia ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, póz. 1692). Ustawa ta w art. 2 ust. 2 uchyliła w całości art. 160 kpc w jego dotychczasowym brzmieniu. Zgodnie z obowiązującym obecnie art. 417^1 § 2 kc, jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą. Warunkiem dochodzenia odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez wydanie prawomocnego orzeczenia jest wcześniejsze stwierdzenie „we właściwym postępowaniu" niezgodności wydanego orzeczenia z prawem (art. 417^1 § 2 kc).

Jednocześnie jednak, zgodnie z art. 5 przywołanej ustawy nowelizującej z dnia 17 czerwca 2004 roku, do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy art. 417, art. 419, art.

420, art. 420^1, art. 420^2 i art. 421 ustawy kodeks cywilny oraz art. 153, art. 160 i art. 161 § 5 ustawy kodeks postępowania administracyjnego, w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Zarówno orzeczenie (...)z dnia 21 marca 1957 r. jak i utrzymujące je w mocy orzeczenie Ministra (...)z dnia 28 kwietnia 1958 r., odmawiające dotychczasowym właścicielom prawa własności czasowej do wskazanej na wstępie nieruchomości (...), wydane zostały przed dniem 1 września 2004 r., a po tej dacie wydana została decyzja nadzorcza, jaką jest orzeczenie Ministra (...)z dnia 7 lipca 2005 r.

Przypomnieć tylko należy, iż kwestia interpretacji art. 5 ustawy zmieniającej budziła kontrowersje. Ostatecznie jednak zostały one rozstrzygnięte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2011 roku, sygn. akt: III CZP 112/10. W uchwale tej Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 roku, której nieważność lub wydanie jej z naruszeniem art. 156 § 1 kpa stwierdzono po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 kpa oraz – jeżeli ostateczna wadliwa decyzja administracyjna została wydana przed dniem wejścia w życie Konstytucji RP – odszkodowanie przysługujące na podstawie art. 160 § 1 kpa nie obejmuje korzyści utraconych wskutek jej wydania, choćby utrata nastąpiła po dniu wejścia w życie Konstytucji.

W tym stanie prawnym podstawą roszczenia zgłoszonego przez powodów w niniejszej sprawie był art. 160 kpa w takim rozumieniu, jakie zostało zinterpretowane w powołanej uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2011 roku.

W pierwszej kolejności odnieść należało się przy tym do podniesionego w tej sprawie przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z art. 117 Art. 117. § 1. § 1 kc, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, w myśl art. 117 § 2 kc, po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Skutkiem przedawnienia jest powstanie po upływie terminu przedawnienia po stronie tego, przeciw komu przysługuje roszczenie, uprawnienia do uchylenia się od jego zaspokojenia.

Rozstrzygnięcie kwestii właściwej podstawy dochodzonego roszczenia stanowi o bezprzedmiotowości oceny tego zarzutu w kontekście przepisów art. 417^1 kc i dziesięcioletniego okresu przedawnienia, o którym mowa w art. 442 kc. Jak już wskazano wyżej, przepis ten nie znajduje w tej sprawie zastosowania.

Niezależnie od tego, także zarzut przedawnienia, formułowany przez pozwanego w oparciu o przepis art. 160 § 6 kpa nie mógł zostać uwzględniony. Wskazać przy tym należy, iż w wyroku z dnia 5 grudnia 2007r, sygn. I CSK 301/07 (niepubl.), Sąd Najwyższy potwierdził, że art. 160 § 6 kpc stanowi wyłączną podstawę dla określenia, kiedy roszczenie odszkodowawcze z art. 160 § 1 kpa staje się wymagalne i w jakim terminie ulega przedawnieniu.

Decyzja nadzorcza Ministra (...)(...), wydana została wprawdzie w dniu 7 lipca 2005 r., jednakże doręczona została ona stronie dopiero w dniu 18 lipca 2005 r.

Zgodnie z art. 160 § 1 kpc w zw. z art. 160 § 6 kpa roszczenie odszkodowawcze przedawnia się z upływem lat 3 od dnia w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 kpc. Termin ten jednak może być liczony od daty doręczenia decyzji a nie daty jej wydania, w sytuacji kiedy do jej wydania nie doszło na posiedzeniu z udziałem stron. Jeżeli strona nie miała wiedzy o wydaniu w dniu 05 lipca 2005 r. decyzji ostatecznej, a tym samym świadomości rozpoczęcia biegu tego terminu, to przyjęcie stanowiska odmiennego prowadziłoby do sytuacji, w której trzyletni termin określony art. 160 § 6 kpa byłby w istocie terminem iluzorycznym, skoro wiedza o wydaniu decyzji mogłaby zostać przez stronę uprawnioną do dochodzenia stosownego odszkodowania podjęta znacznie później, wraz z doręczeniem jej odpisu decyzji.

Początek biegu przedawnienia z art. 160 § 6 kpa należy wiązać z wydaniem decyzji stwierdzającej nieważność albo decyzji stwierdzającej, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 kpa, jednakże nie sposób pomijać, iż decyzja ta musi zostać stronie doręczona.

Mając zatem na uwadze, iż do doręczenia odpisu decyzji doszło w dniu 18 lipca 2005 r., zaś pozew w tej sprawie wniesiony został w dniu 18 lipca 2008 r. (data nadania), uznać należy, iż powodowie wystąpili z powództwem w terminie określonym przepisem art. 160 § 6 kpa, w konsekwencji zaś nie można uwzględnić zarzutu pozwanego, iż roszczenia powodów uległy przedawnieniu.

Za nieuzasadniony należało też uznać zarzut przedwczesności powództwa. Pozwany twierdził bowiem, iż roszczenia powodów należy ocenić jako przedwczesne z uwagi na niewyczerpanie środków prawnych przysługujących na podstawie dekretu, w szczególności niezłożenie wniosku o przyznanie nieruchomości zamiennej. Decyzja w części dotyczącej nieruchomości stanowiącej obecnie działkę ewidencyjną nr (...), pomimo stwierdzenia wydania jej z rażącym naruszeniem prawa pozostaje nadal w obrocie prawnym. Orzeczenie z dnia 5 lipca 2005 r. nie stwierdziło bowiem jej nieważności, mając na uwadze nieodwracalne skutki prawne, jakie wywołała. Nie otwierała ona tym samym drogi do ponownego rozpoznania wniosku dekretowego co do 307 m^2 dawnej nieruchomości przy ul. (...). Zwrócić należy uwagę, że uprawnienia powodów i ich poprzedników prawnych wynikające z faktu odmowy uwzględnienia wniosku dekretowego orzeczeniem wydanym ostatecznie w dniu 28 kwietnia 1958 r., co do którego nie stwierdzono nieważności, zostały wygaszone art. 89 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 roku o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (tekst jednolity Dz. U z 1991, nr 30, poz. 127 z późn. zm.).

To samo odnieść należy do wynikającego także z dekretu roszczenia odszkodowawczego. Nie miało więc znaczenia postanowienie art. 9 dekretu (...), dotyczące przyznania odszkodowania w wypadku nieuwzględnienia wniosku. Niezależnie od tego, jak stwierdzono już w orzecznictwie, zastosowanie tego trybu uniemożliwia brak przepisów wykonawczych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2010 r., sygn. I CSK 352/09, niepublikowany).

Przechodząc do merytorycznej oceny powództwa zauważyć należy, iż zgodnie art. 160 kpa, w jego brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2004 r., stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 kpa albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie. W myśl art. 160 § 3 kpa, odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 kpa, chyba że winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie ponosi inna strona postępowania dotyczącego tej decyzji; w tym ostatnim przypadku roszczenie o odszkodowanie służy w stosunku do strony winnej powstania tych okoliczności.

W ocenie Sądu, powodowie w niniejszej sprawie wykazali, iż przeszły na nich w części stanowiącej 2/8 prawa byłych właścicieli i ich następców prawnych do roszczeń odszkodowawczych związanych z wydaniem z naruszeniem prawa decyzji odmawiających przyznania dotychczasowym właścicielom prawa własności czasowej do dawnej nieruchomości nr (...)przy ul. (...), w zakresie dotyczącym części nieruchomości stanowiącej obecnie część działki ewidencyjnej nr (...). Wykazali także, iż wskutek decyzji administracyjnych wydanych w dniu 21 marca 1957 r. oraz 28 kwietnia 1958 przez (...)oraz Ministra (...)odmówiono byłym współwłaścicielom prawa własności czasowej (użytkowania wieczystego) do tej nieruchomości, przy czym decyzja ta w zakresie tej części nieruchomości wydane zostały z rażącym naruszeniem prawa, co stwierdzono z kolei w decyzji nadzorczej Ministra (...) z dnia 5 lipca 2005 r.

W konsekwencji prawo użytkowania wieczystego do części tej nieruchomości, stanowiącej grunt o powierzchni 307 m^2, ustanowione zostało na rzecz osób trzecich, a możliwości ustanowienia tego prawa pozbawieni zostali dotychczasowi właściciele. Stwierdzenie nieważności decyzji lub stwierdzenie wydania decyzji z naruszeniem prawa przesądza w tym wypadku o bezprawności. Stronę powodową obciąża wykazanie istnienia pozostałych przesłanek uzasadniających odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego, tj. istnienia szkody, jej wysokości i normalnego związku przyczynowego, między wadliwą decyzją a szkodą.

Stwierdzenie wydania decyzji z naruszeniem prawa wiąże Sąd o tyle, o ile stanowi wypełnienie podstawowej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej przewidzianej w art. 160 § 1 kpa (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 marca 2003 r., III CZP 6/03), lecz nie przesądza o istnieniu normalnego związku przyczynowego pomiędzy wadliwą decyzją a szkodą.

W ocenie Sądu powodowie wykazali, iż zgodnie z obowiązującym w tej dacie planem zagospodarowania przestrzennego – (...), zatwierdzonym przez (...)w dniu 2 lipca 1956 r. nieruchomość znajdowała się na obszarze przeznaczonym pod zabudowę skupiskową, a zatem o ile obie kwestionowane decyzje wydane byłyby zgodnie z tym planem, poprzednicy prawni powodów uzyskaliby prawo własności czasowej nieruchomości. Wniosek o przyznanie prawa własności czasowej został złożony przez poprzedników prawnych prawidłowo, w ustawowym terminie, co nie było kwestionowane przez stronę pozwaną.

Sąd związany był decyzją Ministra (...)z dnia 5 lipca 2005 r. nr (...), w której stwierdzono nieważność obu orzeczeń administracyjnych z lat 1957 – 1958, przy czym wskazano także na niemożność stwierdzenia tej nieważności w zakresie decyzji dotyczących części nieruchomości stanowiącej obecnie działkę nr (...)z obrębu (...), stwierdzając jednakże wydanie jej z rażącym naruszeniem prawa. Przyczyną stwierdzenia nieważności orzeczenia był fakt, że organ wydający orzeczenie oparł swoje rozstrzygnięcie na bliżej nieokreślonym planie zagospodarowania i wskazał jedynie, że zachodzi konieczność przejęcia omawianej posesji na społeczne budownictwo mieszkaniowe.

Uznać zatem należy, że został wykazany adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wydaniem wadliwego orzeczenia z dnia 21 marca 1957 r. oraz 28 kwietnia 1958 r., a szkodą powodów. Skoro bowiem korzystanie z nieruchomości przez dotychczasowych właścicieli dało się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania, to jedynie niezgodne z prawem orzeczenia administracyjne spowodowały, że dotychczasowym właścicielom nie oddano nieruchomości we własność czasową (użytkowanie wieczyste).

Szkodą dotychczasowych właścicieli i ich następców prawnych, roszczenia o naprawienie których przeszły w wyniku czynności cywilnoprawnych na powodów, jest niewątpliwie utrata prawa użytkowania wieczystego tej części nieruchomości, co do której przeszły one poczynając od roku 1997 na rzecz osób trzecich, przez co z uwagi na ochronę wynikającą z rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych, nie jest możliwe ustanowienie tego prawa do tej części nieruchomości na rzecz byłych właścicieli. Sytuacji tej nie zmieni ponowne rozpoznanie wniosku dekretowego co do ustanowienia prawa użytkowania wieczystego na rzecz dotychczasowych właścicieli i ich następców prawnych. Ta część nieruchomości wyszła trwale z majątku dotychczasowych właścicieli.

Ustalając wysokość szkody Sąd uznał, że w celu wyceny odszkodowania odpowiednie jest przyjęcie wartości prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, według stanu nieruchomości na datę wydania ostatniego z wadliwych orzeczeń, tj. na dzień 28 kwietnia 1958 r. i według obecnych cen.

Rozmiar szkody dotychczasowych właścicieli i ich następców prawnych, z uwagi na brak możliwości restytucji, wyznacza w tym wypadku wartość 307 m^2 nieruchomości, która wchodzi obecnie w skład nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), co do której prawo użytkowania wieczystego służy osobie trzeciej.

W oparciu o opinię biegłego J. B., który ustalił wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego gruntu, (równoważną w warunkach stołecznych wartości prawa własności gruntu) – części nieruchomości o powierzchni 307 m^2, wysokość szkody wskutek utraty prawa ustalić należało na łączną kwotę 3.040.000,00 zł.

Za nieuzasadniony należało uznać zarzut pozwanego odnośnie zastosowania przy ustaleniu wysokości odszkodowania zasady compensatio lucri cum damno, stosownie do której wysokość odszkodowania powinna zostać pomniejszona o koszty robót rozbiórkowych i zabezpieczających, wykonanych w roku 1946 przez Skarb Państwa.

Zwrócić należy uwagę, iż powołana przez pozwanego zasada potrącenia uszczerbku i korzyści działa, o ile zachodzi tożsamość zdarzenia szkodzącego i zdarzenia będącego źródłem przysporzenia, a zatem gdy zarówno szkoda jak i

uzyskana korzyść są normalnym następstwem tego samego zdarzenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 marca 2002 r., II CKN 727/99, niepublikowany, w uchwale składu 7 sędziów z dnia 27 marca 1961 r., I CO 27/60, OSNC z 1962 r., nr 2, poz. 40).

Przedstawione przez pozwanego materiały archiwalne wskazują, iż korzyść i uszczerbek nie wynikają ze zdarzenia wspólnego, skoro prace rozbiórkowe i zabezpieczające, mające stanowić w tym wypadku o uzyskaniu korzyści przez dotychczasowych właścicieli, zakończyły się w grudniu 1946 r., podczas gdy pierwsza z kwestionowanych decyzji administracyjnych, wywołujących szkodę, zapadła w roku 1957, zaś decyzja utrzymująca ją w mocy w kwietniu 1958 r., a więc ponad 11 lat po rozbiórce i w żaden sposób się z nią nie wiązała. W tym kontekście zwrócić należy uwagę, że dochodzenie przez Skarb Państwa zwrotu wydatków związanych z usunięciem gruzów z nieruchomości oraz jej zabezpieczeniem było zupełnie niezależne od przebiegu postępowania dotyczącego wniosku dekretowego dotychczasowych właścicieli, nie było też w jego ramach podnoszone.

Korzyści uzyskane w wyniku innego zdarzenia niż skutkujące odpowiedzialnością odszkodowawczą nie podlegają uwzględnieniu przy określeniu rozmiarów szkody.

Ponieważ zdarzeniem wywołującym szkodę jest wydanie wadliwej decyzji administracyjnej, data wydania tej decyzji stanowić może początkową datę dla oceny zdarzeń, które mogą być źródłem korzyści poszkodowanego, podlegających odliczeniu według zasady kompensaty szkody z korzyścią. Zatem zdarzenia zaistniałe przed datą wydania wadliwej decyzji administracyjnej nie stanowią następstwa szkody i ewentualne korzyści nie wynikają ze zdarzenie szkodzącego, a zatem nie mogą podlegać zaliczeniu.

Dodatkowo przeciwko uwzględnieniu zarzutu pozwanego przemawia fakt, że Skarb Państwa podejmując prace na nieruchomości w latach 1946 – 1947 miał świadomość, że dokonuje nakładów na cudzą rzecz – do czasu ostatecznej odmowy przyznania prawa własności czasowej czy użytkowania wieczystego. Ponadto przez kilkadziesiąt lat pozwany korzystał z nieruchomości, wobec czego należało uznać, że wydatki na odgruzowanie czy odbudowę, niewątpliwie zostały zrekompensowane faktem korzystania z rzeczy.

W tej sytuacji, mając na uwadze, iż powodowie nabyli roszczenia przysługujące jedynie niektórym z dotychczasowych współwłaścicieli i ich następców prawnych, odnoszące się jedynie do czwartej części roszczeń związanych z ewentualnym odszkodowaniem (udział w 1/4), na skutek przejścia uprawnień do odszkodowania przysługuje im ono w wysokości 760.000,00 zł (1/4 x 3.040.000,00 zł).

Ta kwota została zasądzona w punkcie I. wyroku jako odszkodowanie za szkodę rzeczywistą.

Od zasądzonej kwoty Sąd zasądził również odsetki ustawowe na podstawie art. 481 § 1 kc. Zgodnie z treścią tego przepisu odsetki przysługują, jeśli dłużnik opóźnia się w spełnieniu świadczenia. Zgodnie z art. 363 kc jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Ustalenie wysokości odszkodowania na podstawie cen z daty wyroku przemawia za zasądzeniem odsetek od tej daty, ponieważ ostatecznie w tym dniu kształtuje się wysokość odszkodowania (tak Sąd Najwyższy przykładowo w wyroku z dnia 12 października 2011 r, II CSK 82/11, niepublikowany, z dnia 07 lipca 2011 r. II CSK 635/10). Stanowisko to Sąd orzekający podziela.

Za nieuzasadnione uznać należało zmodyfikowane przez powodów żądanie zasądzenia odsetek od dnia doręczenia opinii biegłego dotyczącej ustalenia wartości nieruchomości. Jakkolwiek w orzecznictwie spotyka się też taką datę ustalania daty początkowej, od jakiej powinny być liczone odsetki, to stanowisko to nie jest dominujące, a Sąd podziela pogląd odnoszący się do daty wyroku jako daty wymagalności roszczenia o odsetki.

Oddalając powództwo w punkcie II w pozostałym zakresie, Sąd miał na uwadze, iż po uprzednim skutecznym cofnięciu powództwa, skutkującym umorzeniem postępowania w zakresie kwoty 3.375.000,00 zł (postanowienie z dnia 12 listopada 2010 r. – k. 119), powodowie dochodzili zapłaty odszkodowania w wysokości 1.125.000,00 zł. Wprawdzie

po wydaniu opinii przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego żądania te zostały przez powodów ograniczone do kwoty 760.000,00 zł, jednakże nie doszło do skutecznego cofnięcia pozwu w pozostałym zakresie, stanowiącym różnicę pomiędzy kwotą dochodzoną przed sporządzeniem opinii – tj. 1.125.000,00 zł, a kwotą żądaną przez nich na jej podstawie ostatecznie – tj. 760.000,00 zł. Na tym etapie postępowania skuteczne cofnięcie pozwu wymagało, zgodnie z art. 203 kpc, bądź jednoczesnego zrzeczenia się roszczenia objętego cofnięciem, bądź też uzyskania zgody pozwanego na dokonanie takiego cofnięcia bez zrzeczenia się roszczenia. Ponieważ powodowie nie zrzekli się roszczenia, a pozwany na cofniecie pozwu bez zrzeczenia się przez nich roszczenia nie wyraził zgody, cofnięcie to nie było skuteczne, obligowało tym samym Sąd do merytorycznego rozpoznania powództwa także w tym zakresie.

W tej zaś sytuacji, uwzględniając zarówno podtrzymywane ostatecznie przez powodów żądanie dotyczące zapłaty odszkodowania w kwocie 760.000,00 zł, jak i brak udowodnienia poniesienia szkody w przekraczającej tę kwotę wysokości i brak podstaw do zasądzenia odsetek za opóźnienie od daty wcześniejszej niż dzień wyrokowania, powództwo w pozostałym zakresie, nieuwzględnionym w punkcie I wyroku, podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt II.

Orzeczenie o kosztach procesu oparte zostało na przepisie art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, a także art. 100 kpc, zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Powodowie uzyskali w niniejszym procesie zaspokojenie jedynie części swoich roszczeń, a mianowicie odszkodowanie w łącznej wysokości 760.000,00 zł. Pierwotnie wskazana w pozwie wartość żądania, wskazana w pozwie z dnia 18 lipca 2008 r. wynosiła 4.500.000,00 zł. W zakresie stanowiącym różnicę pomiędzy kwotą ostatecznie powodom przyznaną, a kwotą dochodzoną pierwotnie, powództwo to zostało przez nich w części cofnięte, implikując częściowe umorzenie postępowania, nie będące jednak skutkiem uzyskania zaspokojenia, a więc co do zasady rozstrzygniecie w to tożsame jest z przegraniem sprawy w tej części, z kolei co do kwoty 365.000,00 zł powództwo zostało ostatecznie oddalone.

Uwzględniając wysokość roszczeń dochodzonych przez powodów w tej sprawie, a tę należało odnieść do wartości żądania wskazanej w pozwie, oraz fakt, iż żądania te uwzględnione zostały ostatecznie jedynie co do kwoty 760.000,00 zł, uznać należy, iż utrzymując się z roszczeniami w tej części, powodowie wygrali proces w 17 %. Wobec oddalenia powództwa w pozostałym zakresie, pozwany wygrał go tym samym w pozostałej części, tj. w 83 %.

W tej sytuacji, rozstrzygając na podstawie art. 108 kpc o zasadach poniesienia kosztów procesu, należało uznać, iż powodowie powinni je ponieść w 83%, zaś pozwany w pozostałych 14%, pozostawiając kwestię ich szczegółowego wyliczenia referendarzowi sądowemu, jak w punkcie III wyroku.

Z tych względów, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w wyroku.